

Grond in Beweging

Ontwikkelingen in het grondgebruik in
Flevoland in de periode tot 2025 en 2040

Commissie Ruimte, 6 februari 2019

Aanleiding en stuurgroep Grondgebruik Flevoland

Op 29 november 2017 stand van zaken vrijwillige kavelruil in de commissie Ruimte (Kemphaan, Almere)

Stuurgroep Grondgebruik richt zich op twee activiteiten:

- 1) POP 3 regeling ondersteuning projecten vrijwillige kavelruil => beschikking op 11 oktober 2018 voor Stivas
- 2) Opdracht aan Wageningen Economic Research / Kadaster om ontwikkelingen in grondgebruik + handelingsperspectieven agrarische ondernemers in beeld te brengen

Onderzoeksopdracht

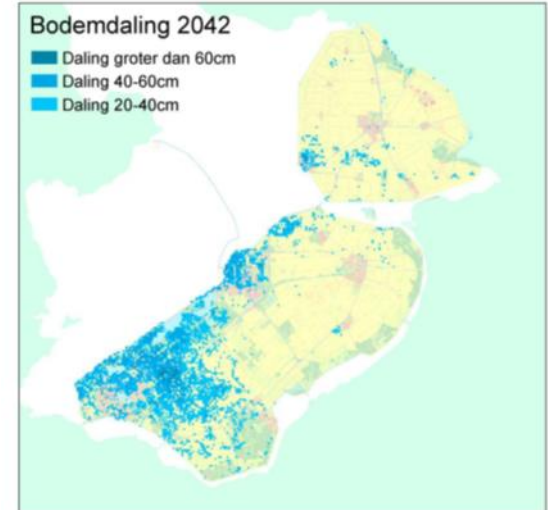
- 1) Wat is de huidige situatie van het grondgebruik in Flevoland?
- 2) Wat zijn ontwikkelingen die invloed hebben op de opvang en gebruik van agrarisch areaal (situatie 2025 en 2040)?
- 3) Wat zijn kansen en belemmeringen voor de gebieden, gegeven die ontwikkelingen?
- 4) Wat zijn mogelijke strategieën om die ontwikkelingen op te vangen?

Planologische ontwikkelingen

- 1) Stedelijke ontwikkelingen (woningbouw en bedrijventerreinen)
=> tot 2025 6.000 ha, daarna 3.000 – 4.000 ha
=> vooral Almere Poort en Oosterwold, ook Lelystad Airport e.o.
- 2) Natuurontwikkeling
=> 22 projecten Nieuwe Natuur, ongeveer 1.000 ha vanuit uitvoeringsagenda Landschap verspreid over Flevoland
- 3) Energietransitie
=> 1.000 ha zonnepanelen vanuit regioplan Wind, locaties nog onbekend

Fysieke ontwikkelingen

- 1) Bodemdaling in heel Flevoland
- 2) Drooglegging
- 3) Wateroverlast, verzilting en verdroging

Belang van bodemkwaliteit!!!!

Ontwikkelingen in agrarische sector

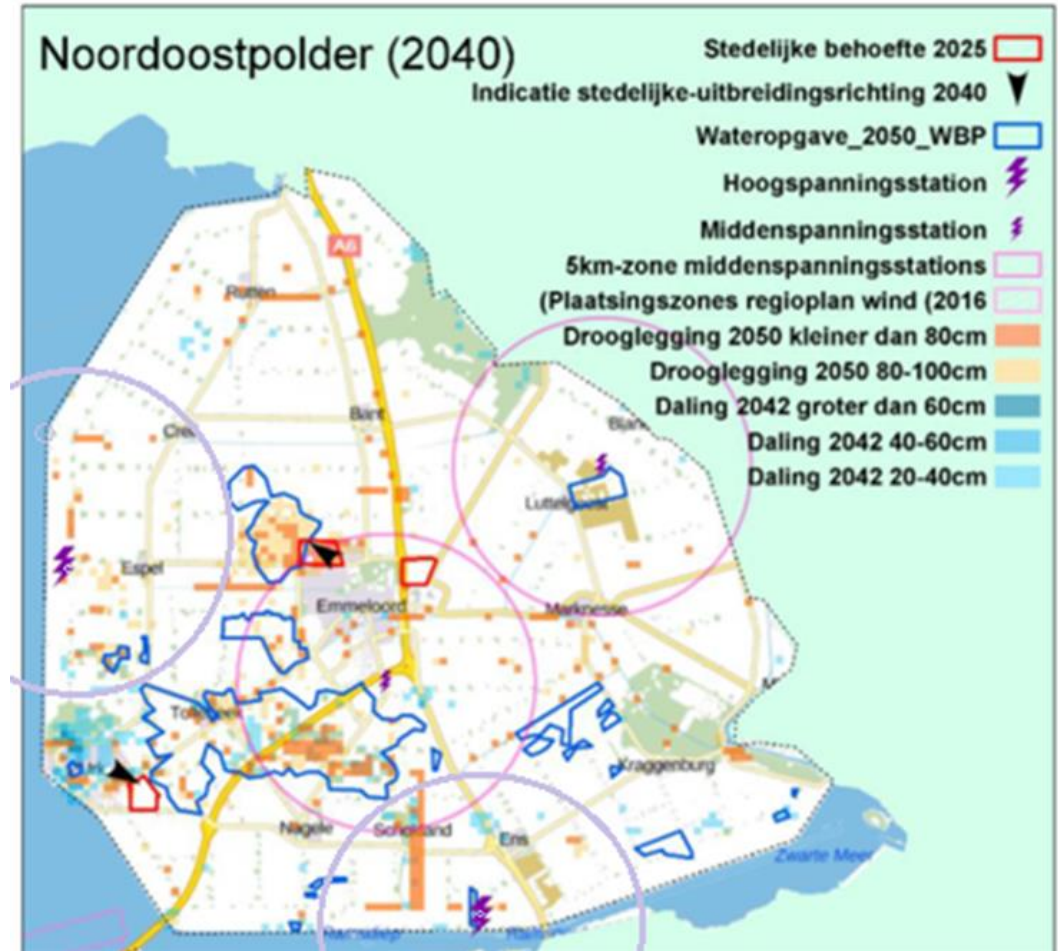
- 1) Schaalvergroting akkerbouwbedrijven, relatief veel biologische bedrijven
- 2) Intensivering en verbreding bedrijvigheid door ketenverlening (verwerking van producten op eigen terrein)
- 3) Eigendomssituatie: ong. 30 % in beheer bij RVB, ong. 40 % in eigendom
- 4) Verkavelingssituatie: gemiddeld grote bedrijven, relatief kleine veldkavels

Grote regionale verschillen, gemiddeld hoge grondprijs !!

Noordoostpolder 2040: adaptaties

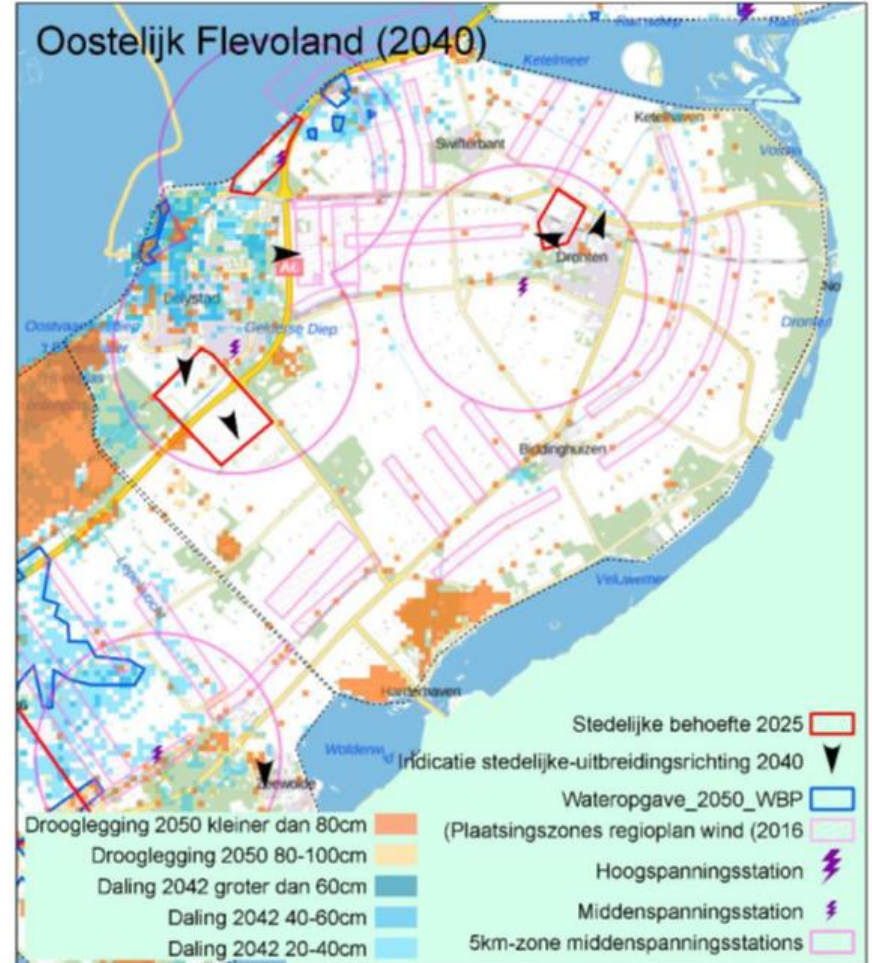
- Faciliteer kavelruil, bevorder bedrijfsbeëindiging
- Optimaliseer watersysteem en kavelhydrologie
- Onderzoek omschakeling naar alternatieve teeltplannen en bewerkingsmethoden voor instandhouding bodemkwaliteit

=> stuurgroep Bodemdaling zuidwest Emmeloord

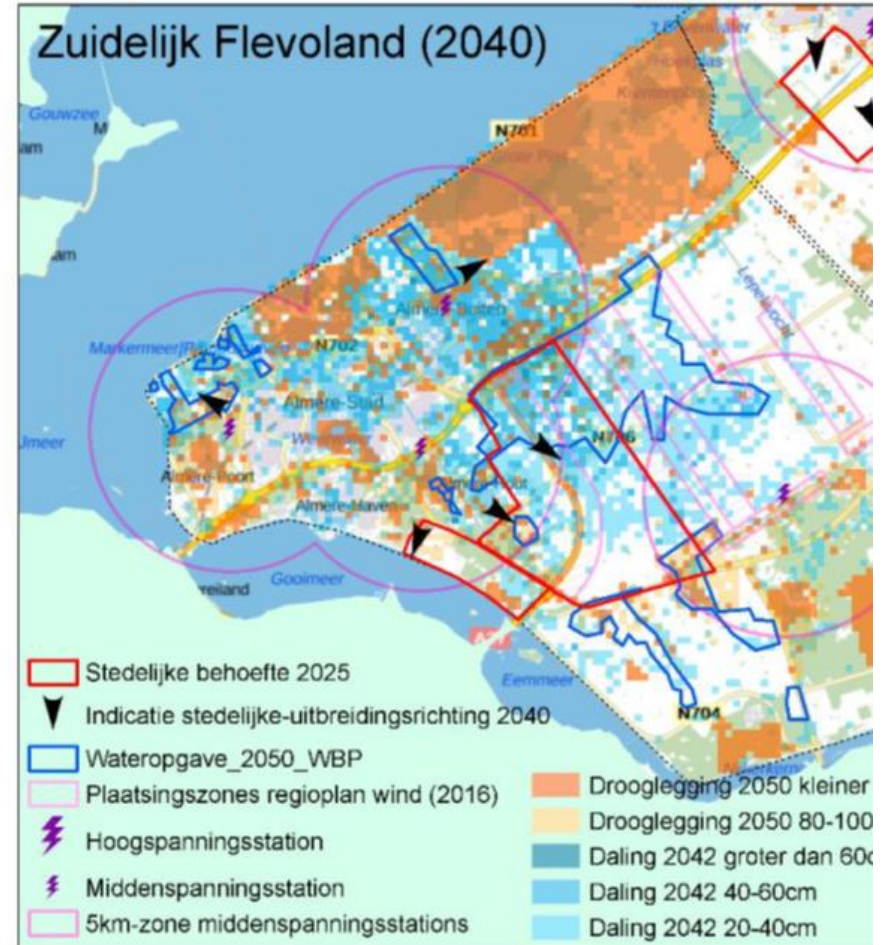
Oostelijk Flevoland 2040: adaptaties

- Faciliteer kavelruil, bevorder bedrijfsbeëindiging
- Heldere visie op herinrichting voor inpassing niet agrarische bestemmingen
- Onderzoek kansen voor alternatieve teeltmethoden en biologische landbouw voor bodemkwaliteit
- Onderzoek kansen functiemening (b.v. zonnepanelen en agrarische teelten)

Zuidelijk Flevoland 2040: adaptaties

- Faciliteer kavelruil, bevorder bedrijfsbeëindiging
- Pas ruimtelijke structuur (verkaveling, waterbeheersing) aan na onttrekking agrarische gronden
- Stimuleer herbestemming van natter worden gronden (b.v. natuur)
- Stimuleer onderzoek naar mogelijkheid natte teelten

Conclusies

1) Flevoland blijft belangrijk voor agrarische productie

2) Rekening houden met beïnvloeding door:

- * continue afname areaal voor agrarische functies

- * beperking van agrarische gebruiksmogelijkheden door bodemdaling en klimaatverandering

- * intensieve teeltmethoden leiden tot bodemdegradatie en productieverlies

3) Benut kansen van verbrede landbouw, strokenlandbouw en stadslandbouw

Aanbevelingen

- 1) Vorm regionale allianties van stakeholders om gezamenlijk toekomstperspectief te schetsen voor noord, oost en zuid Flevoland
- 2) Organiseer geïntegreerde gebiedsontwikkeling in bodemdalingsgebieden (z-w Emmeloord, Almere Oosterwold) => aandacht voor natte teelten en functiecombinaties
- 3) Verbeter agrarische structuur en stimuleer grondmobiliteit via kavelruil
- 4) Start een programma voor economisch en ecologisch duurzame teeltmethoden om bodemdegradatie te voorkomen
- 5) Stimuleer dat grootgrondbezitters / verpachters de pachters in stat stellen in te spelen op ontwikkelingen en kansen

Vervolgstappen

Rapport wordt betrokken bij lopende en nog te starten regionale trajecten =>

- Belangrijk is partijen er bij te betrekken (gemeenten, waterschap, LTO, ...)
- Positie Rijksvastgoedbedrijf is cruciaal om bij gebiedsprocessen functiewijziging van gronden te realiseren
- Stimulering van vrijwillige kavelruil (POP3 regeling) kan daar ondersteunend aan zijn
- Vanuit lopende processen nadruk leggen op mogelijk 3 pilots: bodemdaling ZW Emmeloord, Almere Oosterwold en bodemkwaliteit. Daarbij aansluiten op activiteiten vanuit “Regio van de Toekomst” en de “Regio enveloppe Noordoostpolder”

